

Drents Overijsselse Netversterking (DON)

Nota van antwoord

31 oktober 2023
Door provincie Drenthe

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Algemene reactie op de zienswijzen	4
2.1 Landschap en ecologie	4
2.2 Percelen	4
2.3 Autonome ontwikkelingen	4
2.4 Weging Natura 2000 en NNN bij voorkeurstracé	5
3. Behandeling reacties	5

1. INLEIDING

Onder de naam 'Drents Overijsselse Netversterking' (DON) versterkt netbeheerder TenneT, samen met de regionale netbeheerders Enexis Netbeheer en Rendo, het elektriciteitsnetwerk in Zuidwest-Overijssel en Noordwest-Drenthe. De vraag naar capaciteit van het landelijke en regionale hoogspanningsnet is groot door de ontwikkeling van de energietransitie en de verdere economische groei. De vraag groeit door de komst van windturbines, zonneparken, laadpalen, warmtepompen en de verduurzamingsplannen van de industrie. Ook de energievraag van huishoudens neemt toe in verband met het aardgasloos maken van woningen.

Door de aanleg van nieuwe ondergrondse elektriciteitskabels worden straks de nieuwe hoogspanningsstations met het bestaande netwerk verbonden. TenneT, Enexis Netbeheer en Rendo gaan die nieuwe hoog- en middenspanningsstations bouwen op de bedrijventerreinen Riegmeer (Hoogeveen), bij Wijster Scheidingsweg, Meppel Noord en Zwolle Hessenpoort. Daarnaast worden de bestaande stations nabij Steenwijk en Dedemsvaart uitgebreid.

Om dit mogelijk te maken heeft TenneT de provincie Drenthe gevraagd een procedure te doorlopen met de hierbij behorende stappen voor een milieueffectrapportage. Gedeputeerde Staten hebben hiermee ingestemd en starten een projectbesluit onder de nieuwe Omgevingswet. In het projectbesluit wordt uiteindelijk het tracé (de route) van de ondergrondse verbinding vastgelegd.

De projectprocedure bestaat uit vijf stappen. Anticiperend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet is er op 22 juni 2023 een publicatie gedaan van de kennisgeving van het voornemen om een verkenning uit te voeren naar nieuwe 110 kV hoogspanningsverbindingen in Zuidwest-Drenthe. Tegelijkertijd is de kennisgeving 'participatie' gepubliceerd. Hierin staat wat de rol van Gedeputeerde Staten en TenneT is bij het betrekken van partijen. Met het eindigen van de termijn om zienswijzen en/of oplossingsrichtingen in te dienen op de 'Kennisgeving voornemen, participatie en start m.e.r.-procedure' wordt er in deze Nota van Antwoord gereageerd op de binnengekomen zienswijzen en worden stap één en stap twee van de projectprocedure afgerond. Vervolgens kan er gestart worden met stap drie in de procedure, namelijk de verkenning. Door de verkenning wil Gedeputeerde Staten inzicht krijgen in wat de opgave precies is, en of er relevante ontwikkelingen zijn voor de fysieke leefomgeving. Deze informatie is (deels) opgehaald door de binnengekomen zienswijzen. In deze Nota van Antwoord zal Gedeputeerde Staten reageren op de binnengekomen zienswijzen en beoordelen of er mogelijk oplossingen zijn aangedragen die meegenomen moeten worden in de verkenning. Tijdens de verkenning zullen de alternatieve routes worden beoordeeld op milieueffecten, techniek en het resultaat van participatie.

Van 23 juni tot en met 3 augustus 2023 heeft de 'Kennisgeving voornemen, participatie en start m.e.r.-procedure Drents Overijsselse Netversterking (DON) Oost' ter inzage gelegen. In deze periode kon iedereen die dat wilde een reactie indienen bij het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe. Belanghebbenden zijn uitgenodigd om mee te denken over:

- Eventuele aandachtspunten;
- Mogelijke alternatieven;
- Mogelijke oplossingsrichtingen.

De provincie Drenthe heeft tien reacties ontvangen op de Kennisgeving voornemen, participatie en start m.e.r.-procedure Drents Overijsselse Netversterking. In dit document, de Nota van antwoord, worden alle reacties beantwoord. Tevens wordt aangegeven of een reactie aanleiding geeft de scope van de onderzoeken aan te passen. De zienswijzen en ons antwoord daarop zijn samengevat en uitgesplitst naar onderwerp.

2. ALGEMENE REACTIE OP DE ZIENSWIJZEN

In verschillende reacties komen dezelfde onderwerpen terug. Vanwege het feit dat verschillende indieners aandacht hebben gevraagd voor deze onderwerpen, gaan we in dit hoofdstuk dieper op die onderwerpen in.

2.1 Landschap en ecologie

Verschillende indieners refereren in hun zienswijzen aan gebieden waar mogelijk de thema's landschap (waarden en ensembles) en ecologie (waaronder ook beschermde natuur) verstoord kunnen worden bij de aanleg van extra 110 kV hoogspanningsverbindingen. In zijn algemeenheid kan er gesteld worden dat voor het gehele zoekgebied een landschappelijke en ecologische analyse wordt uitgevoerd om de effecten in beeld te krijgen. Ook in de beoordeling voor de milieueffectrapportage (deel A) zullen de thema's landschap en ecologie worden meegenomen. Daarmee wordt het doorsnijden van waardevolle landschappen of natuurgebieden meegenomen in de beoordeling van de alternatieven. Uit deze beoordeling moet blijken of verstoring plaatsvindt. Bij de uitwerking van de tracé-alternatieven worden waardevolle structuren zoveel mogelijk vermeden. Bij het optreden van effecten zal worden gekeken naar de mogelijkheid om effecten te mitigeren. Waar mitigatie niet mogelijk is zal er gekeken worden naar de mogelijkheid om deze effecten te compenseren.

De eerste fase van de milieueffectrapportage (deel A) wordt tijdens de verkenning (stap 3 van de procedure) uitgevoerd.

2.2 Percelen

Verschillende indieners hebben geconstateerd dat de zoekgebieden voor route A en E relatief lange routes zijn. Deze indieners hebben aangegeven dat de zoekgebieden voor routes B en C een beter alternatief zouden zijn omdat deze korter en dus goedkoper zijn dan routes A en E. De kostprijs van de alternatieven maakt geen onderdeel uit van de milieueffectbeoordeling. Alle in de kennisgeving meegenomen alternatieven zullen in de milieueffectrapportage worden onderzocht. In zijn algemeenheid kan er gesteld worden dat de milieueffectrapportage de milieueffecten van elk van de alternatieven zal behandelen. Bij het uiteindelijk vaststellen van het projectbesluit zal er een integrale afweging plaatsvinden waarbij naast de milieueffecten ook andere aspecten, zoals duurzaamheid, meegenomen worden in de uiteindelijke besluitvorming.

2.3 Autonome ontwikkelingen

Een aantal indieners geven aan dat er in de zoekgebieden van de tracés (autonome) ontwikkelingen (zoals plannen voor woningbouw) plaatsvinden. In zijn algemeenheid worden er voorafgaand aan de beoordeling van de alternatieven de autonome ontwikkelingen die spelen rond de tracés inzichtelijk gemaakt ten behoeve van de referentiesituatie. De referentiesituatie waartegen alternatieven worden afgewogen betreft een situatie zonder realisatie van de hoogspanningsverbindingen, maar inclusief realisatie van de andere (geplande) projecten.

2.4 Weging Natura 2000 en NNN bij voorkeustracé

Tevens zijn er een aantal indieners die verzoeken om de effecten op Natura 2000- gebieden en gebieden die onderdeel uitmaken van Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN-gebieden) in de milieueffectrapportage op dezelfde wijze te wegen. Ook wordt er verzocht om bij de keuze van het voorkeustracé naar te streven dat geen Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden worden gepasseerd. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het doorsnijden van Natura 2000- en NNN-gebieden beiden worden meegenomen in de beoordeling van de alternatieven. Daarbij wordt de doorsnijding van een Natura 2000 of een NNN-gebied zoveel als mogelijk vermeden.

In de relevante wet- en regelgeving kennen Natura 2000- en NNN-gebieden een andere status en daarmee ook een andere mate van bescherming. Mede om deze reden worden de Natura 2000- en de NNN-gebieden apart in de milieueffectrapportage behandeld, waarbij de thema's ook apart worden beoordeeld op basis van verschillende aspecten. Uit de milieueffectrapportage moet blijken welke effecten het aanleggen van een kabeltracé heeft op zowel de Natura 2000- als op de NNN- gebieden. Vervolgens maakt het bevoegd gezag op basis van de milieueffectrapportage, de relevante wet- en regelgeving en de beleidskader een afweging tussen de effecten op Natura 2000- en op de NNN-gebieden.

3. BEHANDELING REACTIES

Indiener	Zienswijze	Reactie op zienswijze	In hoeverre leidt de zienswijze tot wijziging in voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport?
I1, I2	Natuur en recreatie: indiener refereert naar het veenkoloniaal overgangsg gebied tussen het bosgebied Schoonhoven en het open landbouwgebied Nieuwlande. In dit gebied is een zonnepark en een bedrijventerrein gevestigd. De toevoeging van het kabeltracé hier bovenop zorgt voor meer verstoring van de natuur. Dit gaat om route E.	Dank voor uw reactie. De thema's landschap (waarden en ensembles) en ecologie (waaronder ook beschermde natuur) worden meegenomen in de beoordeling voor de MER. De beoordeling in de MER wordt gedaan op basis van onderzoeken (waaronder een landschappelijke en ecologische analyse) die worden uitgevoerd. Uit de onderzoeken moet blijken of verstoring plaatsvindt. De	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.

		eerste fase van de MER wordt in de volgende fase uitgevoerd.	
13, 16	Percelen: indiener stelt dat route A een lange route is, route B en C zijn korter en dus goedkoper.	Dank voor uw reactie. Alle in de kennisgeving meegenomen alternatieven zullen in de MER onderzocht worden. De MER behandelt de milieueffecten van elk van de alternatieven. De kostprijs van de alternatieven maakt geen onderdeel uit van de beoordeling in de MER. Bij het projectbesluit zal een integrale afweging plaatsvinden, waar naast de milieueffecten ook andere aspecten, zoals duurzaamheid, een rol spelen.	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.
	Woningbouw: Indiener stelt dat in de onmiddellijke nabijheid woningbouw aanwezig is en dat er plannen zijn voor komende woningbouw. Daarnaast zijn er plannen voor een hotel ten noorden van de A-28.	Dank voor uw reactie. Bij de inpassing van de ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt de aanwezigheid van gevoelige bestemmingen meegenomen. Zo worden gevoelige bestemmingen bij het traceren ontzien. Ook worden de effecten op de gezondheid, als gevolg van magneetvelden meegenomen in de MER. Vooraf aan de beoordeling worden de autonome ontwikkelingen die spelen rond de tracés inzichtelijk gemaakt ten behoeve van de referentiesituatie. Ook woningbouwprojecten e.d. waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden worden meegenomen als autonome ontwikkeling. De referentiesituatie waartegen	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.

		de alternatieven worden afgewogen betreft een situatie zonder realisatie van de hoogspanningsverbinding, maar inclusief realisatie van andere projecten. De plannen zijn onderdeel van de autonome ontwikkeling.	
	Relatie met plannen zonnepark: Ten zuiden van de A28 willen de eigenaren een zonnepark realiseren. Bij de keuze voor route A zullen de plannen voor hernieuwbare energie hinder ondervinden.	Dank voor uw reactie. Vooraf aan de beoordeling worden de autonome ontwikkelingen die spelen rond de tracés inzichtelijk gemaakt ten behoeve van de referentiesituatie. Ook duurzaamheidsprojecten, zoals zonneweides waarover al besluitvorming heeft plaatsgevonden worden meegenomen als autonome ontwikkeling. De referentiesituatie waartegen de alternatieven worden afgewogen betreffen een situatie die plaats zou gaan vinden zonder realisatie van de hoogspanningsverbinding, maar inclusief realisatie van andere projecten. De zonnepark plannen zijn onderdeel van de autonome ontwikkeling.	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.
	Stroomdal Oude Diep: Route A doorkruist in het noordelijke gedeelte het stroomdal van het Oude Diep. Dit beekdal heeft momenteel geen Natura 2000 status, maar gezien de ontwikkelingen van deze beek is het niet verstandig het Oude Diep te doorkruisen.	Dank voor uw reactie. Voor het hele studiegebied wordt een landschappelijke en ecologische analyse uitgevoerd om de effecten op natuur en landschap in beeld te brengen. Bij het optreden van effecten zal worden gekeken naar de mogelijkheid om effecten te mitigeren en/ of compenseren.	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.

14, 15	Zoekgebied E: Route E is een lange route, route B en C zijn korter en dus goedkoper.	Alle in de kennisgeving meegenomen alternatieven zullen in de MER onderzocht worden. De MER behandelt de milieueffecten van elk van de alternatieven. De kostprijs van de alternatieven maakt geen onderdeel uit van de beoordeling in de MER. Bij het projectbesluit zal een integrale afweging plaatsvinden, waar naast de milieueffecten ook andere aspecten, zoals duurzaamheid, een rol spelen.	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.
	Landgoed Ten Arlo: Indiener wil de natuur in zoekgebied A beschermen. Het NSW landgoed Ten Arlo ligt gedeeltelijk in dit zoekgebied. De kabel past niet in dit streven.	Bedankt voor uw reactie. Het doorsnijden van waardevolle landschappen of natuurgebieden wordt meegenomen in de beoordeling van de alternatieven en de MER. Hiervoor wordt ook een landschappelijke en ecologische analyse uitgevoerd om de effecten op natuur en landschap in beeld te brengen.	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.
15	Landgoed Jufferswijk: Indiener stelt dat route E door het veenkoloniale landschap loopt en wil voorkomen dat er ten behoeve van het kabeltracé bomen gekapt worden. Indiener stelt dat in dit boomrijke gebied geen kabeltracé gerealiseerd kan worden.	Dank voor uw reactie. Het doorsnijden van waardevolle landschappelijke structuren of houtopstanden wordt meegenomen in de beoordeling van de alternatieven. Bij de uitwerking van de tracéalternatieven worden waardevolle structuren zoveel mogelijk vermeden, eventueel optredende effecten worden daarbij zoveel mogelijk gemitigeerd/ gecompenseerd.	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.
	Weging Natura 2000 en NNN bij voorkeurstracé	Dank voor uw reactie. Het doorsnijden van Natura 2000-gebieden of gebieden die onderdeel uitmaken	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het

	<p>Indieners verzoeken om de effecten op Natura 2000- en NNN-gebieden in de milieueffectrapportage op dezelfde wijze te wegen en er bij de keuze van het voorkeustracé naar te streven dat geen Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden worden gepasseerd.</p>	<p>van Natuurnetwerk Nederland (NNN) wordt beiden meegenomen in de beoordeling van de alternatieven in de MER. Doorsnijding van Natura 2000-gebieden en NNN wordt zoveel mogelijk vermeden. In wet- en regelgeving worden NNN-gebieden en Natura2000-gebieden anders behandeld. Natura2000-gebieden kennen instandhoudingsdoelstellingen en mede daarom worden NNN-gebieden en Natura2000-gebieden apart in de MER behandeld en beoordeeld. Uit het natuuronderzoek moet blijken welke effecten het aanleggen van een kabeltracé heeft op zowel Natura 2000 als NNN-gebieden. In de MER toetsen we de effecten van de voorgenomen activiteit. Hierbij sluit de beoordeling aan op wet- en regelgeving en onze beleidskaders. Omdat de wet en het beleid niet hetzelfde omgaan met Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden kunnen we ze ook niet op dezelfde wijze beoordelen.</p>	<p>projectbesluit of milieueffectrapport.</p>
16	<p>Woningbouw: Indiener stelt dat in de onmiddellijke nabijheid van route A woningbouw ligt (rond de plas Nijstad) en dat er plannen zijn voor komende woningbouw in vastgestelde maar nog niet gerealiseerde woningbouwplannen (Nijstad Oost van de gemeente Hoogeveen).</p>	<p>Dank voor uw reactie. Bij de inpassing van de ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt de aanwezigheid van gevoelige bestemmingen meegenomen. Zo worden gevoelige bestemmingen bij het traceren ontzien. Ook worden de effecten op de gezondheid, als gevolg van magneetvelden meegenomen in de MER. Vooraf aan de beoordeling worden de autonome ontwikkelingen die spelen rond de tracés inzichtelijk gemaakt ten behoeve van de</p>	<p>Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.</p>

		referentiesituatie. Ook woningbouwprojecten e.d. waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden worden meegenomen als autonome ontwikkeling. De referentiesituatie waartegen de alternatieven worden afgewogen betreft een situatie zonder realisatie van de hoogspanningsverbinding, maar inclusief realisatie van andere projecten. De woningbouwplannen zijn onderdeel van de autonome ontwikkeling.	
	Woning- en recreatieplannen: Indiener stelt dat in de onmiddellijke nabijheid van route A, ten oosten en westen van de zandafgravingsplassen Nijstad woningbouw- en recreatieplannen liggen: Weidezicht Oost en West. Deze plannen zijn in een vergevorderd stadium.	Dank voor uw reactie. Bij de inpassing van de ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt de aanwezigheid van gevoelige bestemmingen meegenomen. Zo worden gevoelige bestemmingen bij het traceren ontzien. Ook worden de effecten op de gezondheid, als gevolg van magneetvelden meegenomen in de MER. Vooraf aan de beoordeling worden de autonome ontwikkelingen die spelen rond de tracés inzichtelijk gemaakt ten behoeve van de referentiesituatie. Ook woningbouwprojecten e.d. waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden worden meegenomen als autonome ontwikkeling. De plannen Weidezicht Oost en West zijn onderdeel van de autonome ontwikkeling.	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.
	Gastransportleidingen en hoogspanningsleidingen: Indiener stelt dat er gezien de noodzakelijke buffer tussen de in Weidezicht Oost te bouwen woningen en de in het tussenliggende gebied reeds bestaande gastransportleidingen	Dank voor uw reactie. In de MER wordt bij de inpassing van de ondergrondse hoogspanningsverbinding de aanwezigheid van andere kabels en leidingen meegenomen in het aspect 'ondergrondse infrastructuur'.	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.

	en hoogspanningsleidingen nauwelijks ruimte is voor de realisatie van de ondergrondse hoogspanningsverbinding.		
	Stroomdal Oude Diep: Route A doorkruist in het noordelijke gedeelte het stroomdal van het Oude Diep. Dit beekdal heeft momenteel geen Natura 2000 status, maar gezien de ontwikkelingen van deze beek is het niet verstandig het Oude Diep te doorkruisen.	Dank voor uw reactie. Het doorsnijden van waardevolle landschappelijke structuren of natuurgebieden wordt meegenomen in de milieueffectbeoordeling van de alternatieven. De beoordeling in de MER wordt gedaan op basis van onderzoeken (waaronder een landschappelijke en ecologische analyse) die worden uitgevoerd. Bij de uitwerking van de tracéalternatieven worden waardevolle structuren zoveel mogelijk vermeden, eventueel optredende effecten worden daarbij zoveel mogelijk gemitigeerd en/ of gecompenseerd.	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.
Natuur en milieufederatie Drenthe	<p>Trechteringsproces</p> <p>Indiener ondersteunt de wijze waarop het trechteringsproces uiteindelijk zal leiden tot een voorkeurstracé.</p> <p>Uitgangspunten alternatievenontwikkeling</p> <p>Indieners zijn het niet eens met het uitgangspunt "Geen tracés die voor meer dan 1.200 meter (maximale boorafstand) door Natura 2000-gebied lopen", dat TenneT heeft gehanteerd bij de alternatievenontwikkeling. Wat indieners betreft had het uitgangspunt moeten zijn dat tracés zo min mogelijk door Natura 2000-gebied lopen. Hetzelfde</p>	<p>Bedankt voor dit compliment.</p> <p>Dank voor uw reactie. We onderschrijven dat het uitgangspunt is om de tracés zo min mogelijk door natuurgebieden (Natura 2000-gebied of NNN) te laten lopen. Dit is wel in de alternatievenontwikkeling meegenomen en wordt in de tracé bepaling ook verder meegenomen. De trechtering wordt duidelijker verwoord in de MER. Het uitgangspunt van de maximale boorafstand komt voort uit het principe dat open ontgraving altijd wordt vermeden bij natuurgebieden, omdat dit leidt tot ruimtebeslag en mogelijk fysieke aantasting. Een gestuurde boring (met een maximale lengte van ca. 1.200 meter) heeft</p>	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.

	<p>uitgangspunt had moeten gelden voor gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Hierbij wijzen indieners specifiek op tracés tussen Meppel Noord en Zwolle Hessenweg, die het NNN-gebied van de Reest passeren.</p>	<p>mogelijk ook een negatieve invloed op een natuurgebied, maar significant kleiner dan bij open ontgraving. Effecten kunnen voornamelijk optreden bij het in- en uittredepunt van de boring.</p>	
	<p>Weging Natura 2000 en NNN bij voorkeurstracé</p> <p>Indieners verzoeken om de effecten op Natura 2000- en NNN-gebieden in de milieueffectrapportage op dezelfde wijze te wegen en er bij de keuze van het voorkeurstracé naar te streven dat geen Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden worden gepasseerd.</p>	<p>Dank voor uw reactie. In wet- en regelgeving worden NNN-gebieden en Natura2000-gebieden anders behandeld. Natura2000-gebieden kennen instandhoudingsdoelstellingen en mede daarom worden NNN-gebieden en Natura2000-gebieden apart in de MER behandeld en beoordeeld. Uit het natuuronderzoek moet blijken welke effecten het aanleggen van een kabeltracé heeft op zowel Natura 2000 als NNN-gebieden. Hierbij sluit de beoordeling aan op wet- en regelgeving en onze beleidskaders. Omdat de wet en het beleid niet hetzelfde omgaan met Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden kunnen we ze ook niet op dezelfde wijze beoordelen. Wij maken op basis van de MER zelf de afweging tussen de effecten op Natura 2000-gebieden en NNN-gebieden.</p>	<p>Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.</p>
18	<p><u>Gezondheidsrisico's van een kabeltracé dichtbij woningen</u>: Indiener zou graag informatie ontvangen over de afstanden tot woningen die gehanteerd worden voor een 110 kV hoogspanningskabel. Ook zou indiener graag de mogelijke gezondheidsrisico's van 110 kV op de mens willen weten. Indiener heeft</p>	<p>Dank voor uw reactie. In de MER worden de effecten van de ondergrondse hoogspanningsverbinding op de leefomgeving en gezondheid onderzocht. Hierbij wordt ook ingegaan op de effecten van elektromagnetische velden (EM-velden). Bij de uitwerking van de tracéalternatieven</p>	<p>Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.</p>

	gelezen over een verhoogde kans op tumoren, hoofdpijn en slecht slapen.	wordt een zo groot mogelijke afstand aangehouden tot gevoelige gebouwen, zoals woningen.	
19	<p><u>Gezondheidsrisico dieren in verband met biologische boerderij</u>: Indiener heeft al 30 jaar een biologische tuinderij in Nieuweroord. Eén van de zoekgebieden voor een ondergrondse kabel zou recht over de tuin van indiener kunnen komen, namelijk zoekgebied D. Ook de aangrenzende veehouder is biologisch gaan boeren sinds vorig jaar. Indiener zou het niet te verteren vinden als indiener zijn/haar zorgvuldig opgebouwde en biologisch verzorgde gronden compleet op de schop zouden gaan.</p> <p>Ook de invloed van het magnetisch veld, dat zou ontstaan met zo'n kabel, baart indiener zorgen. Indiener houdt al jaren bijenvolken op de tuin en bijen zijn extreem gevoelig voor dit soort veranderingen.</p>	Dank voor uw reactie. In de MER wordt onder de thema's "Leefomgeving en gezondheid" en "Gebruiksfuncties" onderzocht wat de effecten zijn van de ondergrondse hoogspanningsverbinding op land- en tuinbouw.	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.
110	<p><u>Alternatieven en autonome ontwikkelingen</u>: Indiener wil graag enkele aandachtspunten aangeven m.b.t. zoekgebied E van het betreffende tracé. Buiten het feit, dat dit gezien de afstand niet de meest voor de hand liggende route is, wordt ook ten westen van Nieuwlande en vervolgens in westelijke richting het bosgebied van Hollandscheveld doorsneden en lijkt vanuit die oogpunten de meest westelijke route (zoekgebied A) volgens indiener</p>	Dank voor uw reactie. Alle in de kennisgeving meegenomen alternatieven zullen in de MER onderzocht worden. De MER behandelt de milieueffecten van elk van de alternatieven. Vooraf aan de beoordeling in de MER worden de autonome ontwikkelingen die spelen rond de tracés inzichtelijk gemaakt ten behoeve van de referentiesituatie. Projecten waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden worden meegenomen als	Zienswijze leidt niet tot wijziging in de voorgestelde aanpak van het projectbesluit of milieueffectrapport.

	<p>meer logisch. Mocht ondanks dat, toch onverhoopt E worden overwogen, dan wil indiener graag alvast het volgende naar voren brengen:</p> <p>Bij de meest zuid-oostelijke hoekpunt van zoekgebied E loopt het zoekgebied in westelijke richting. Zoals indiener onderhand ervaren heeft met allerlei leidingen (gas en elektrisch) zal agrarisch terrein naar verwachting bovenaan staan voor keuze hiervoor. Indiener heeft een kaartje toegestuurd met daarop zijn/haar percelen die indiener waarschijnlijk acht voor gebruik voor de verbinding.</p> <p>Nu heeft indiener voor deze percelen bij de provincie eerder dit jaar een vraag ingediend voor omzetting van landbouwgrond in natuur. Mocht dus inderdaad deze route toch overwogen worden, dan zou dat bij realisering een beperking in het gebruik van indieners volledige eigendomsrecht kunnen betekenen. Indiener wil dit graag naar voren brengen, zodat het projectteam hier vast van op de hoogte is bij een eventuele discussie hierover later.</p>	<p>autonome ontwikkeling. Op dit moment heeft er nog geen besluitvorming plaatsgevonden over de door indiener benoemde ontwikkeling. Nadat er een besluit is genomen over het voorkeurstracé, gaan we nader in gesprek om de nieuwe ondergrondse kabelverbinding op de best mogelijke manier in te passen.</p>	
--	---	--	--